

واژه های جدید چگونه ایجاد می شوند؟

یکی از طرق جالب پرداختن به مسایل تکواژشناسی پاسخگویی به این پرسش است که
،واژه های جدید چگونه به وجود می آیند؟ با آزمودن فرایند ایجاد واژه های جدید، باید
بتوانیم اصول عام و بنیادی سازی را کشف کنیم.

ابداع واژه های جدید

واژه های جدید و بی سابقه پیوسته وارد زبان می شوند. این، اغلب هنگامی رخ می دهد که
سخنگویان واژه های جدیدی را کشف یا (ابداع) می کنند تا اشیاء نوپیدیدی را نام نهند که
بر اثر تحولات صنعتی ساخته می شوند. برای مثال، واژه های ابداع شده ای همچون radar
، laser ، kleenex و xerox افزوده های جدید به زبان انگلیسی هستند.

واژه های radar و laser واژه های اختصاری هستند: هر یک از حروف این واژه
ها، نخستین (یا دومین) حرف یک واژه کامل دیگر است. برای مثال واژه laser از تسلسل
واژه های radio detecting and ranging برگرفته شده است. و واژه laser اختصاری است
از:

light amplification (by) stimulated emission (of) radiation . ذکر این مطلب مهم
است که هر چند این قبیل واژه ها در اصل به عنوان واژه های اختصاری ایجاد می
شوند، سخنگویان بزودی منشأ ایجاد آنها را به فراموشی می سپارند، در نتیجه واژه های
اختصاری به واژه های مستقل جدید تبدیل می شوند.

فرایند ایجاد واژه‌های اختصاری نوعی فرایند مخفف سازی یا کوتاه سازی واژه است که در حال حاضر به گونه فزاینده در جامعه آمریکا (شاید در سطح جهان) به منزله یکی از طرق واژه سازی مورد استفاده قرار می گیرند در بسیاری از آمریکاییها، صورتهای مخففی همچون TV، در اثر سبکهای غیر رسمی، زمانی جایگزین واژه های بلندی مانند TELEVISION شده است- این صورت مخفف واژه نو بنیادی است که هم اکنون به کار گرفته می شود.

انواع کارتهای شناسایی ID خوانده می شود، بیماریهای مقاربتی را VD می نامند، و هر چند زمانی به شوخی صورت مخفف Oj را برای ایجاد دلالت بر آب پرتغال به کار می برند، اکنون کاربرد آن در سطحی گسترده آغاز شده است. صورتهای مخففی همچون prof به جای math، professor، math به عوض mathematic، gas برای نمایاندن gasoline هم اکنون کاربرد عام دارند (این کوتاه سازیها را گاه قیچی کردن نامند، زیرا بدین طریق واژه قیچی شده و کوتاه می شوند).

بحث مربوط به واژه های ابداع شده بی اشاره به واژه OK، که شاید معروفترین واژه زبان انگلیسی در سطح جهان باشد و تقریباً به یک واژه بین المللی تبدیل شده است، کامل نخواهد شد. در مورد توجیه منشأ این واژه دهها نظر ارائه شده است. بر اساس یک نظر، ok مخفف Old kinderhook است که نام یکی از سازمانهای حزب دمکرات است، یعنی باشگاهی که در انتخابات ۱۸۴۰ از رئیس جمهور ون برن پشتیبانی کرد (kinderhook محل تولد ون برن در ایالت نیویورک است). مطابق نظری دیگر، ok مخفف all korrekt یعنی نگارش طنز آلود oll correct است. ثابت شده است که واژه OK در انگلیسی آمریکایی در سالهای ۱۸۳۰ به کار برده شده است، و نظر داده می شود که ممکن است با صورت مخفف دیگر، یعنی D.K. که به جای don,t know به کار برده می شود، در ارتباط باشد. در هر

صورت، در مورد همه نظرها تردید وجود دارد و نکته مهم این است که واژه هایی مثل OK و TV واژه های کامل به نظر می رسند، نه صورتهای مخفف. این که در سبکهای غیر رسمی صورت نوشتاری آنها به گونه teevee , okey نگاشته میشود، خود گواه بر کاربردشان به منزله واژه های کامل است.

واژه های kleenex , xerox نمایانگر شیوه دیگری برای ابداع واژه هایی است که قبلاً وجود نداشته اند. در این شیوه نام تجاری کالای بخصوصی برای نامیدن کالاهای مشابه به کار می رود. مثلاً واژه kleenex نام دستمال کاغذی بخصوص است که تا کنون کلاً به مفهوم دستمال کاغذی به کار برده می شود. یا واژه xerox (زیراکس) نام شرکتی است که دستگاه فتوکپی معروفی را تولید می کند، و به رغم خواست خود این شرکت، اصطلاح زیراکس ارتباط نام تجاری خود را از دست داده است و کلاً برای مشخص کردن فرایند فتوکپی گرفتن اطلاق می شود (مثلاً در I xeroxed a letter) حتی در گفتار بی قید ممکن است صحبت از خریدن زیراکس آی بی ام (IBM xerox) نیز بشود.

واژه های جدید ممکن است با به کارگیری انواع فرایندهای امتزاجی نیز تولید شوند: برای مثال motel (برگرفته از motor hotel)، selectric (امتزاجی از select, electric)، brunch (امتزاجی از Inch, breakfast)، reaganomics (امتزاجی از economics, reagon).

در زبان انگلیسی (به گونهٔ بسیاری از سایر زبانها) می توان با تمسک به فرایند معروف به ترکیب و ترکیب سازی، از واژه های موجود در زبان واژه های جدیدی پدید آورد. در این فرایند واژه سازی، به گونه ای که در جدول ۱-۲ نشان داده شده است، واژه های منفرد را می توان به یکدیگر پیوست و واژهٔ مرکب ایجاد کرد. برای مثال، اسم ape با اسم man به صورت اسم مرکب ape-man به کار می رود، صفت sick با اسم room ترکیب شده و اسم مرکب sickroom را پدید آورده است، از ترکیب صفت red و صفت hot صفت مرکب red-hot به وجود آمده است. نمونه های دیگری از ترکیبهای زبان انگلیسی در جدول ۱-۲ ارائه شده است (برگرفته ای از سلکیرک ۱۹۸۲). برای مثال، راست ترین عنصر (هسته) ترکیب hig chair نیز یک اسم می باشد. راست ترین عضو ترکیب over do یک فعل است (فعل do)، در نتیجه کل این ترکیب یک فعل می باشد.

شمار عناصر واژه های ترکیبی، به گونه ای که مثالهای bathroom towel - rack و community center finance committee نشان می دهند، محدود به دو نیست. در واقع، فرایند ترکیب سازی در زبان انگلیسی از محدودیتی برخوردار نمی باشد: مثلاً می توان از واژه های مثل sailboat آغاز کرد و بسادگی ترکیب sailboat rigging را درست کرد و از آن نیز ترکیبهای sailboat rigging design ، sailboat rigging design training ، institute ، rigging design training sailboat ، و غیره را به وجود آورد.

تعجب آور این که واژه های مرکب به سه صورت نوشته می شوند: به صورت واژه ای که بین واژه های تشکیل دهنده اش تیره باشد، و به صورت واژه ای که بین واژه ای تشکیل دهنده اش فاصله پدیدار گردد. برای مثال bathroom ، ape-man و high jump همه واژهٔ مرکب هستند. قراردادهای مربوط به واژه های ترکیبی در زبان انگلیسی ناپایدارند. تیره هنگامی

به کار برده می شود که ترکیب نو پدید کم رواج باشد، هرگاه ترکیب از رواج و ثبات بیشتری برخوردار گردد، اغلب بدون تیره و بی فاصله نوشته می شود.

واژه black board نخست به صورت black - bord ، که در نوشته های نخستین نیمه سده کنونی یافت می شود، نگاشته می شده است. در زبان انگلیسی قاعده براین است که ترکیبهای چند واژه ای، مثل community center finance committee به صورت یک واژه واحد نگاشته نمی شوند. برعکس، قراردادهای مربوط به نوشتار آلمانی به مراتب ثابت هستند، که در آن هم ترکیبهای دو واژه ای به صورت یک واژه نگاشته می شوند:

versicherungsgesellschaft "شرکت بیمه" feurundlebensversicherungsgesellschaft
شرکت بیمه عمر آتش "

ترکیبهای خاص، الگوی تکیه ای ویژه ای دارند. برای مثال، تکیه اصلی اسم های مرکب دو عضوی روی چپ ترین عضو ترکیب ظاهر می شود. ترکیب MOVIE star تلفظ می شود (که در آن حروف بزرگ جایگاه تکیه اصلی را نمایش می دهند)، نه به صورت movie STAR ؛ اسم مرکب bathroom به BATHroom تلفظ می شود، نه به مثال، توالی high chair و chair را به صورت HIGH chair تلفظ کرد، که در آن صورت یک اسم مرکب و حاکی از نوعی صندلی است که کودک بر آن می نشیند، یا می توان آن را به گونه high CHAIR به کار برد، که در آن صورت اسم chair توسط صفت high مورد توصیف قرار می گیرد و بر نوعی صندلی که ارتفاع آن بلند می باشد، دلالت می کند (نه الزاماً صندلی بلندی که کودک روی آن می نشیند).

هر چند معنای یک واژه اشتقاقی مثل trees ترکیبی است از معانی اجزاء تشکیل دهنده اش، معانی ترکیبها را نمی توان همیشه از معانی عناصر تشکیل دهنده آنها پیش بینی

کرد. برای مثال، تباین بین ترکیبهای alligator shoes و horseshoes را مورد ملاحظه قرار دهید:

alligator shoes کفشی است که از پوست تمساح ساخته شده باشد؛ اما horseshoes بر کفش درست شده از پوست اسب دلالت نمی کند، بلکه حاکی از نعل های آهنی برای کوبیدن روی سم اسب است. به طریق مشابه، saltshaker تکانهنده ساخته شده از نمک نیست. ترکیب bigfoot بر یک حیوان افسانه ای بزرگ پا دلالت می کند؛ اما ترکیب bigwig حاکی از کلاه گیس بزرگ نمی باشد. به هر حال، در مورد معانی واژه های مرکب می توان به تعمیمهای دست یافت. برای مثال، apronstring نوعی نخ است، حال آن که string apron نوعی پیش بند می باشد؛ به عبارت دیگر، به نظر می رسد که معنای هسته ترکیب، دست کم در معنای نوع بخصوصی هر ترکیبها، نقش اصلی را ایفا می کند (سلکیرک ۱۹۸۲).

در زبان انگلیسی ترکیب سازی فرایند فعالی برای ساختن واژه های جدید است، و ترکیبهای زیاد، مانند moon-ealk ، spaceman ، hot tub ، pothead ، و بسیاری دیگر، بر شمار ترکیبهای این زبان اخیراً افزوده شده اند.

قواعد واژه سازی

یکی از شیوه های مهم واژه سازی عبارتست از ایجاد واژه های اشتقاقی به کمک تکواژهای پایه و وندها. اکنون واژه هایی همچون baker را مورد ملاحظه قرار می دهیم. اسم فاعل با افزودن پسوند -er به فعل ایجاد می شود:

(to) write	writer
(to) kill	killer
(to) play	player
(to) win	winner
(to) run	runner

(to)farm	farmer
(to)open	opener
(to)scrape	scraper
(to)roll	roller
(to)level	leveler

اسم مشتق شده تقریباً به معنای این است که "کسی که X را انجام می دهد" که در آن X عبارتست از معنای فعل. فرض کنید که فعل جدیدی، مثلاً xerox وارد زبان انگلیسی می شود (یادآور می شود که xerox در اصل یک اسم تجاری برای یک دستگاه فتوکپی بوده است). سخنگویان زبان انگلیسی خود بخود می دانند که این فعل را می توان به اسم فاعل xerox تبدیل کرد. این واژه در جمله هایی از این دست کاملاً طبیعی جلوه می کند:

If you want to get that copied , you ll have to see john.because hes our xeroxer
. aroud here

از این روی، فرایند اسم فاعل ساز (افزودن پسوند --er) بین فعل و اسم رابطه ای برقرار می کند. مطالعه نحوه ترکیب وندها باستاکیها به منظور اشتقاق واژه های جدید، تکواژشناسی اشتقاقی نامیده می شود، و پسوندهایی نظیر پسوند اسم فاعل ساز er- وندهای اشتقاقی نام دارد.

بربنیاد شواهدی از زبانهای متعدد، واژه سازی تابع اصول تکواژشناختی نظام مند است. یعنی، واژه های اشتقاقی به کمک قاعده از واژه های ساده تر و تکواژها ساخته می شوند و، برعکس، براساس همین قواعد می توان واژه های اشتقاقی را به واژه های ساده تر تجزیه کرد. با بررسی جزئیات یکی از این فرایندها در زبان انگلیسی، یعنی قاعده واژه سازی مربوط به پسوند اشتقاقی able- فرایند عام واژه سازی را خواهیم آزمود:

(to) read	readable
(to) wash	washable
(to) break	breakable
(to) drink	drinkable
(to) pay	payable
(to) move	movable
(to) excuse	excusable

در ستون چپ تعدادی فعل فهرست شده است؛ در ستون سمت راست پسوند اشتقاقی able- بر آن افزوده شده است. بین واژه های این دو ستون رابطه ای نظام مند و روشن برقرار است. آن تعداد از سخنگویان زبان انگلیسی که واژه های فهرست شده در ستون سمت چپ را می دانند، می توانند مشخصه های واژه های موجود در ستون سمت راست را کاملاً پیش بینی کنند. یعنی، رابطه بین read ، readable قرار دادی نیست - بلکه، پسوند -able چه تغییراتی را در واژه پدید می آورد؟ هنگامی که able- برواژه ها افزوده می شود، چگونه آنها تغییر پیدا می کنند؟ در این مورد تحول واجی صورت می پذیرد، که کاملاً واضح است: هنگامی که پسوند able- افزوده می شود بر تلفظ فعل توالی بخصوصی از آواها اضافه می شود که می توان آنها را حرف با نشانه های bl - آوانویسی کرد (نشانه آوانگار نمایانگر واکه ای است که در پسوند able- با حرف a نموده می شود). تحولات واجی ای که هنگام افزودن سایر پسوندها پدید می آیند، این چنین جزئی نیستند. برای مثال، هنگامی که ion به فعل افزوده می شود، باعث می گردد که درستاک فعل تحول آوایی ایجاد گردد:

در این مورد دو تغییر رخ می دهد. نخست، آوای t

(4)

relate   relation

dictate   dictation

investigate   investigation

در این مورد دو تغییر رخ می دهد. نخست آوای t در -ate پیش از -ion به صورت آوایی تلفظ می شود که با sh نموده می شود. دوم، تکیه اصلی فعل منتهی به -ate هر جا که باشد، در صورت افزودن -ion بر آن، آن تکیه اصلی فعل منتهی به -ate هر جا که باشد، در صورت افزودن -ion بر آن، آن تکیه فقط روی واژه ماقبل پسوند -ion ظاهر می شود.

چنانچه پسوند -able بر فعل افزوده شود، تغییر دیگری نیز پدید می آید. توجه کنید که پسوند -able فعل را به صفت تبدیل می کند (و در نتیجه می تواند اسم را توصیف کند):

(5)

a. This book is readable (با this book is blue مقایسه کنید)

b. A readable book (با blue book مقایسه کنید)

پسوند -able معنی جدیدی بر فعل می افزاید، که تقریباً یعنی قابلیت با استعداد وقوع فعل را داشتن. breakable تقریباً یعنی استعداد شکستن را داشتن (شکستنی)؛ moveable به معنای قابلیت جابجا کردن را داشتن، و غیره. از این روی، با افزودن این پسوند حداقل سه تحول در واژه پدید می آید:

(۶)

الف-تغییر واجی (تغییر آوا)

ب- تغییر مقوله دستوری

ج- تغییر معنا

سایر واقعیتها روشن می سازند که در مورد کاربرد -able محدودیتهای وجود دارد. مثلاً
برای بیان فانی بودن انسان نمی توان جمله man is dieable را به کار برد. اگر اتوموبیلی
توانایی حرکت داشته باشد، در مورد آن نمی توان جمله it is goable را بیان
داشت؛ چنانچه جان و مری توانایی گریه کردن را داشته باشند، نمی توان در مورد آنها واژه
cryable را به کار برد. بنابراین می توان فرض کرد که این گونه موارد به نوعی استثنا
هستند، یا هیچ قاعده یا اصلی برای نوع داده ها حاکم نیست. اما اگر ستونهای مثال (۷) را
با یکدیگر مقایسه کنیم، می توانیم به یک تعمیم دست یابیم:

فعلهایی که پسوند -able

فعلهایی که پسوند -able نمی گیرند

read

die میگیرند

break

go

wash

cry

play

sleep

mend

rest

debate

weep

use

sit

drive

run

spray

walk

فعل‌های ستون واقع در سمت چپ همه متعدی هستند- پس از این فعلها یک گروه اسمی
به عنوان مفعول ظاهر می شود- حال آن که فعلهای واقع در ستون سمت راست لازم
هستند- همراه آنها مفعول پدیدار نمی شوند. برای مثال:

(8)

a. pat read the book (read + the book = مفعول + فعل متعدی)

مفعول فعل

b. they broke the dish

مفعول فعل

c. John washed his clothes

مفعول فعل

(9)

a. pat died. (died = فعل لازم)

b. Terry went.

c. Gohncried.

به نظر می رسد که پسوند -able- تنها به فعلهای متعدی می پیوندد نه به فعلهای لازم، اما،
بر اساس فهرست ارائه شده در (۷) مثالهای نقیضی بر این ادعا یافت می شود. مثلاً
runabl, walkable

(10)

- a. The dog is walkabli.
- b. The race is runnable .

ممکن است مطرح شود که اینها نقیض های ظاهری هستند، نه واقعی. توجه کنید که
فعلهایی همچون walk و run هم به عنوان فعل لازم و هم به عنوان فعل متعدی بکار
می روند.

(11)

- a. John will walk
- b. John will walk the dog.

(12)

- a. Mary runs fast .
- b. Mary will run the race.

مثالهای (a) نمونه هایی از کاربرد walk و run را بعنوان فعلهای لازم به نمایش می گذارند؛
مثالهای (b) کاربرد این افعال را به صورت فعلهای متعددی نمایان می سازند. در زیر
ملاحظه خواهیم کرد که هنگامی می توانیم به این افعال پسوند -able- را بییونددیم که به
صورت متعددی به کار روند.

بین جمله های حاوی فعل متعددی و جمله هایی که دارای صفتی هستند که با آن فعل به اضافه پسوند able - ایجاد شده اند، رابطه جالب وجود دارد.

مقایسه مثالهای زیر این رابطه را مشخص می کند.

(13)

- a. We can read these books. (these books = read مفعول فعل)
- b. This books are readable.(These books = are readable نهاد)

(14)

- a. We can wash these clothes .
- b. These book are washable.

(15)

- a. We can drive this car.
- b. This car is drivable.

این رابطه از این قرار است: نهاد جمله های (b) مفعول جمله های (a) است. به عبارت دیگر، نهاد جمله حاوی فعل +able همیشه به منزله فعل (آنچه که کنش فعل بر آن اثر می نهد) اگر (در بازی تنیس) بگوییم kim , isnt , beatable ، منظورمان این است که هیچ بازکین دیگری نمی تواند Kim را شکست دهد. (در این صورت Kim به منزله مفعول فعل beat واقع می شود)؛ جمله فوق حاکی از این نیست که Kim نمی تواند سایر بازیکن ها را شکست دهد.

به استناد مثال نقیصی که قبلاً ذکر کردیم، می توان گفت که آنها در واقع با تعمیمی که هم اکنون ملاحظه نمودیم، مطابقت دارند:

(16)

- a. John walked the dog.
- b. The dog is walkable.

(17)

- a. Mary ran the race.
- b. The race is runnable.

بنابراین قاعده ساختن واژه با پسوند able را می توان به صورت زیر بیان کرد:

(۱۸)

الف: تغییر واجی: هر گاه able - به پایه افزوده شود، توالی آوایی abl - به پایه اضافه گردد.

ب: تغییر مقوله: able - به فعل متعددی می پیوندد و آن را به صفت بدل می کند.

پ: تغییر معنایی: چنانچه معنای فعل X باشد، افزودن able معنای آن به قابل انجام دادن X تغییر می دهد.

در کل، هر گاه بین مجموعه های واژگانی وجود رابطه تکواژ شناختی، نظام مندی را به عنوان اصل بپذیریم، می توانیم (۱) آن تغییرات واجی نظام مند، را، در صورت بودن، (۲) آن تغییرات مقوله ای را و (۳) در صورت بودن، آن تغییرات را توصیف نماییم که آن رابطه را ویژگی می بخشند.

با توجه به نکات فوق، می توان ملاحظه نمود که قواعد واژه سازی اطلاعاتی قابل پیش بینی را در باب واژه های مرکب بیان می دارند. این مسأله را می توان از دیدگاهی دیگر به روشنی مشاهده نمود. تصور کنید که کسی واژه ای بیهوده را، مثلاً *flead* را وضع می کند. باین که در مورد معنای این واژه اطلاعاتی نداریم، اگر به ما گفته شود که می توانیم پسوند *able* فعل *fleeb* بیفزاییم و صفت *fleedback* را ایجاد کنیم، در عوض می توانیم در مورد ویژگی دیگر *flead* یعنی این که این فعل متعددی می باشد، ادعایی داشته باشیم. همچنین، می دانیم که واژه *flead back* یک صفت است و معنای آن قابل انجام دادن کنش *flead* است.

جنبه های مشکل آفرین تحلیل تکوازشناختی

زیایی و جداپذیری پایه

هنگام تجزیه و تحلیل تکوازشناختی، باید با یکی از مسائل دشوار زندگی روبرو شویم، یعنی، استثناها یا استثنای ظاهری در مورد جنبه های مختلف یک تجزیه و تحلیل مشخص.

برای مثال، ادعا کردیم که پسوند *able* فقط به فعلهای متعددی می پیوندد. اما به تعدادی اندکی از اسمهای زبان انگلیسی می توان همین پسوند را افزود:

(19)

peacable   companionable

marriagable   impressionable

knowlekgeable   acitioable

saleable   reasonable

آیا این مورد غلط بودن قاعده واژه سازی (۱۸) را ثابت می کند؟ به نظر می رسد که پاسخ نه است. اسم های فهرست شده در (۱۹) یک مجموعه بسته را تشکیل می دهند، و تعداد واژه هایی که از طریق افزودن able - به اسم ایجاد می شوند، در حال حاضر در زبان انگلیسی بسیار اندک است. به گونه فنی تر، می توان گفت که اضافه شدن able - به فعلهای متعددی یک فرایند زایا است - یعنی، به گونه ای که کاملاً آزاد رخ می دهد - اما پیوستن آن به اسم زایا نیست. صفتهایی که از راه افزودن able - بر فعل ایجاد می گردند، پیوسته وارد زبان انگلیسی می شوند، اما اسمهای مندرج در (۱۹) ثابت یا بی جان هستند و باید آنها را جداگانه یاد گرفت و نمی توان آنها را به واسطه قاعده ای زایا تولید کرد یا تجزیه و تحلیل نمود.

مشکل عام دیگری که باید در موردش حساسیت نشان دهیم، امکان پیش آمد تحلیل نادرست است. مثلاً واژه های زیر را مورد ملاحظه قرار دهید:

(20)

hospitable

sizeable

هرچند این واژه ها به توالی آوایی ebl منتهی می شوند، بعید است بخواهیم این توالی را پسوند able تقبل کنیم. نخست این که، در این واژه ها able معنای "داشتن توانایی" را بی تردید مشخصه با قاعده (زایای) واژه های منتهی به پسوند able را باز می تاباند، القا، نمی کند. دوم پسوند ity را می تواند به گونه قاعده مند به صفت منتهی به پسوند able افزود و آن را به اسم تبدیل کرد:

(21)

readable   readability

proveable   proveability

breakable   breakability

اما این کار را نمی توان در مورد واژه های مندرج در فهرست (20) انجام داد:
Hospitability و sizeability واژه های انگلیسی نیستند. این واژه ها در زبان انگلیسی به
کار برده نمی شوند.

بنابراین، able در واژه های مندرج در (20) به دو دلیل از پسوند زایای able به گونه بارزی
تمتایز هستند، نادرست است. این واژه ها فقط به اتفاق دارای توالی -able هستند، و
شباهت آنها به واژه هایی که به پسوند -able واقعی پایان می پذیرند، تصادفی است.

بار دیگر، در مورد واژه های مندرج در فهرست (۱۹) می توان گفت که این واژه ها به اتفاق
به توالی آوایی bl منتهی شده اند، و دیگر این که، درست نیست بگوییم که آنها دارای
پسوند -able هستند. اما، برخلاف این نظر، ملاحظه می کنیم که به نظر می رسد برخی از
این واژه ها مفهوم دارای قابلیت را القاء میکنند (برای مثال marriageable به معنای
دارای قابلیت ازدواج و می توان آنها را به -ity اسم ساز، مثلاً marriageable تبدیل
کرد) هر چند برخی از سخنگویان زبان انگلیسی ممکن است وجود چنین واژه ای را نفی
کنند. اما در سایر واژه های فهرست (۱۹) این گونه با قاعده نیستند. در هر صورت هنگام
اجرای تحلیل تکواژشناختی همیشه باید به زایا بودن فرایند مورد نظر و احتمال نادرست
بودن آنها توجه کنیم.

یکی دیگر از مسایل تکواژشناسی، که رابطه نزدیک با این مسایل دارد، مورد واژه هایی
است که حاوی پیشوند یا پسوند مشخصی هستند که به پایه هایی افزوده شده اند که

جزو واژه های موجود زبان نمی باشند. برای مثال، در میان واژه های حاوی able- می توان
واژه های malleable و feasible را ذکر کرد. در این دو واژه، پسوند able- (که در دومی به
خاطر منشاء تاریخی متفاوت پسوند، به صورت ible نگاشته می شود) همان مفهوم دارای
قابلیت را القاء می کند، و پسوند -ity را می توان بر آنها افزود: feasibility, malleability
البته دلیلی نداریم بگوییم که able/ible در این واژه های اشتقاقی پسوند able- واقعی
نیست. اما اگر این پسوند باشد در آن صورت malleable را به صورت mall+able و
feasible را به صورت fease+ible تجزیه کنیم؛ اما در زبان انگلیسی واژه ای (تکواژی) به
مانند malle یا fease یا حتی malley یا fease وجود ندارد. بنابراین در این قبیل موارد
واژه ای اشتقاقی داریم که پایه آن فقط در آن نوع اشتقاقیها پدیدار می شود (بحث مربوط
به پایه مقید cran را به خاطر بیاورید که فقط در cranberry و چند واژه دیگر مشاهده
می گردد).

تا کنون پیرامون مسایل مربوط به جدا کردن پایه واژه اشتقاقی بحث کرده ایم ۱- گاه پایه
(عنصری که وند بدان افزوده می شود) به مجموعه بسته ای از عناصر زبانی تعلق دارد که
برای قاعده واژه سازی دیگر قاعده ای زایا به شمار نمی رود؛ ۲- گاه ممکن است پایه به
گونه ای نادرست تحلیل شود؛ و ۳- گاه امکان دارد پایه در زمره واژه های زبان
نباشد. تمامی این گونه مسایل با تحلیل درست ساخت واژه اشتقاقی ارتباط پیدا می کنند.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandooon.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author:
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/11/2012 8:44:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/11/2012 8:44:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 18
Number of Words: 3,167 (approx.)
Number of Characters: 18,055 (approx.)